

**URZĄD STATYSTYCZNY
W KATOWICACH**

ul. Owocowa 3, 40-158 Katowice
email: SekretariatUsKce@stat.gov.pl
tel.: 32 779 12 00
fax: 32 779 13 00, 258 51 55

katowice.stat.gov.pl

NAKŁADY INWESTYCYJNE I ŚRODKI TRWAŁE W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2016 R.

opracowania sygnałne

Katowice, grudzień 2017 r.

Opracowanie zawiera informacje o nakładach inwestycyjnych i wartości brutto środków trwałych w województwie śląskim w 2015 r. Dane zaprezentowano dla:

- gospodarki narodowej,
- przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia,
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) wprowadzone od 1 I 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Nakłady inwestycyjne, jeśli nie zaznaczono inaczej, zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu.

Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 r. poz. 1047).

Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
- przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
- po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia;
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

Grupowania nakładów inwestycyjnych i wartości środków trwałych **według sekcji** dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007).

Znak Δ – oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.

NAKLĄDY INWESTYCYJNE

Nakłady inwestycyjne w gospodarce narodowej

W 2016 r. nakłady inwestycyjne w gospodarce narodowej grupowane **według lokalizacji inwestycji** w województwie śląskim (w cenach bieżących) wyniosły 29063,4 mln zł i w porównaniu z 2015 r. zmniejszyły się o 1,5%. Większość nakładów inwestycyjnych ogółem poniesiona została w sektorze prywatnym – 68,9% ogółu nakładów (w 2015 r. – 63,6%). W skali roku odnotowano wzrost wartości nakładów w sektorze prywatnym o 6,7%, natomiast w sektorze publicznym wystąpił ich spadek o 15,8%.

Tabl. 1. **Nakłady inwestycyjne^a w gospodarce narodowej według wybranych sekcji PKD**
(ceny bieżące)

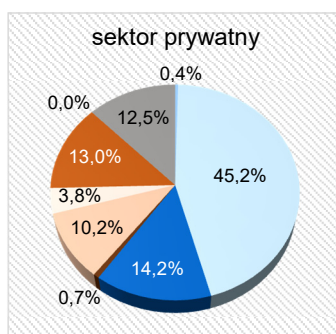
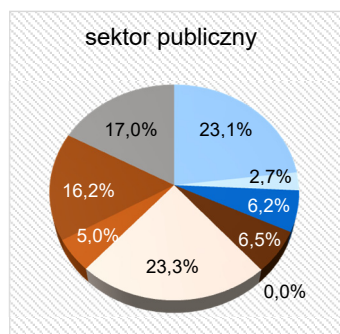
Wyszczególnienie	2015	2016	
	w mln zł		
			2015=100
O g ó ł e m	29502,9	29063,4	98,5
w tym:			
Górnictwo i wydobywanie	2133,7	2158,0	101,1
Przetwórstwo przemysłowe	7295,8	9299,0	127,5
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	4156,5	3396,2	81,7
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	1327,1	731,2	55,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1895,0	2055,5	108,5
Transport i gospodarka magazynowa	4124,6	2866,1	69,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3310,8	3065,2	92,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	743,0	1461,2	196,7

a Według lokalizacji inwestycji.

W 2016 r. nakłady inwestycyjne w województwie śląskim stanowiły 11,9% nakładów w Polsce. Pod względem poniesionych nakładów województwo śląskie zajmowało 2. miejsce w kraju po województwie mazowieckim. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wartość nakładów inwestycyjnych wyniosła 6367 zł i była niższa o 1,2% niż w roku poprzednim. Biorąc pod uwagę wartość nakładów inwestycyjnych na 1 mieszkańca województwo śląskie zajmowało 6. miejsce w kraju po województwach: mazowieckim (10533 zł), opolskim (8292 zł), dolnośląskim (7562 zł), pomorskim (6882 zł) i wielkopolskim (6770 zł).

Struktura nakładów inwestycyjnych^a w gospodarce narodowej według sektorów własności i sekcji PKD w 2016 r.

(ceny bieżące)

- górnictwo i wydobywanie
- przetwórstwo przemysłowe
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ
- dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ
- handel; naprawa pojazdów samochodowych^Δ
- transport i gospodarka magazynowa
- obsługa rynku nieruchomości^Δ
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
- pozostałe sekcje

a Według lokalizacji inwestycji.

W 2016 r. nakłady inwestycyjne w 53,6% zostały zrealizowane przez jednostki przemysłowe, które łącznie odnotowały wzrost inwestycji o 4,5%. Biorąc pod uwagę sekcje zaliczane do przemysłu nakłady wzrosły w przetwórstwie przemysłowym (o 27,5%) oraz w górnictwie i wydobywaniu (o 1,1%), natomiast obniżyły się w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 44,9%) oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 18,3%). W większości pozostałych sekcji PKD odnotowano spadek nakładów inwestycyjnych, i tak m.in. w: działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją (o 44,9%), działalności finansowej i ubezpieczeniowej (o 33,6%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 30,5%) oraz budownictwie (o 21,2%). Wzrost odnotowano natomiast w: zakwaterowaniu i gastronomii (o 105,9%), administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych (o 96,7%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 51,8%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 8,5%).

Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach

W 2016 r. wartość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach **według lokalizacji inwestycji** (w cenach bieżących) wyniosła 19968,9 mln zł, tj. o 0,7% mniej niż w 2015 r., udział nakładów inwestycyjnych poniesionych w sektorze prywatnym stanowił 77,0%, a w sektorze publicznym 23,0%. W porównaniu z 2015 r. odnotowano spadek udziału sektora publicznego o 5,5 p. proc.

Tabl. 2. Nakłady inwestycyjne^a w przedsiębiorstwach według wybranych sekcji PKD (ceny bieżące)			
Wyszczególnienie	2015	2016	
	w mln zł		2015=100
O g ó ł e m	20116,2	19968,9	99,3
w tym:			
Górnictwo i wydobywanie	2131,8	2156,3	101,1
Przetwórstwo przemysłowe	7141,1	9006,5	126,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	4000,9	3301,4	82,5
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	787,4	583,0	74,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1589,4	1596,2	100,4
Transport i gospodarka magazynowa	1853,1	1142,7	61,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	455,5	476,2	104,5

^a Według lokalizacji inwestycji.

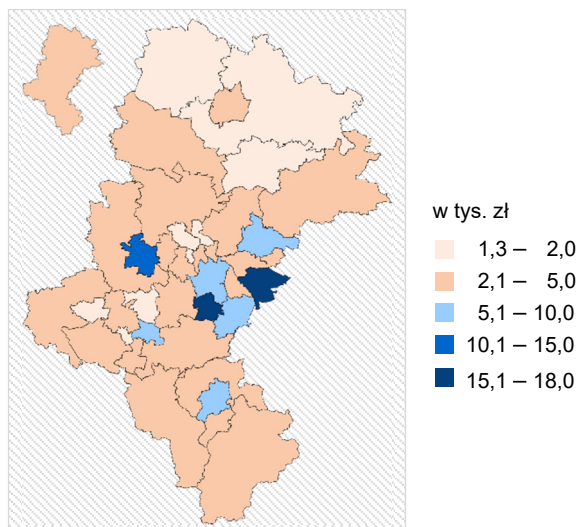
W 2016 r. pod względem struktury poniesionych nakładów inwestycyjnych według sekcji zdecydowanie dominowały przedsiębiorstwa przemysłowe prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (45,1%), wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (16,5%) oraz górnictwa i wydobywania (10,8%). Znaczny udział w inwestycjach miały również przedsiębiorstwa specjalizujące się w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (8,0%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (5,7%).

W porównaniu z 2015 r. obniżenie poziomu wydatków inwestycyjnych odnotowano m.in. w sekcjach: działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (o 57,7%), transport i gospodarka magazynowa (o 38,3%), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 26,0%), budownictwo (o 21,5%) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 17,5%). Wyższe niż rok wcześniej kwoty wydatkowano m.in. w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe (o 26,1%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (o 4,5%), górnictwo i wydobywane (o 1,1%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 0,4%).

Analizując wysokość nakładów inwestycyjnych pod względem przekroju terytorialnego, w 2016 r. największym udziałem w nakładach inwestycyjnych ogółem w województwie charakteryzowały się: Tychy (10,7%), Gliwice (10,2%), Katowice (9,0%), Jaworzno (8,3%) oraz Bielsko-Biała (6,3%). Najniższy udział nakładów odnotowano natomiast w: Świętochłowicach (0,4%), Piekarach Śląskich (0,5%) oraz w powiatach myszkowskim (0,6%), rybnickim (0,7%) i lublinieckim (0,8%).

Wartość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach grupowanych **według siedziby inwestora** w 2016 r. wyniosła 26233,7 mln zł (w cenach bieżących) i była wyższa niż przed rokiem o 31,1%. Na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących przeznaczono 71,8% nakładów ogółem, a na zakup używanych środków trwałych – 28,2%.

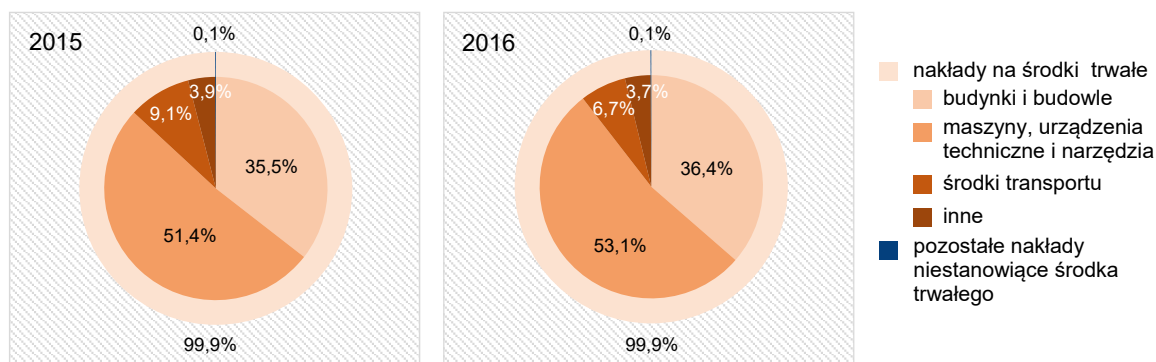
Nakłady inwestycyjne^a w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca według powiatów w 2016 r.
(ceny bieżące)

a Według lokalizacji inwestycji.

W 2016 r. w strukturze nakładów inwestycyjnych przeważały nakłady na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (13923,2 mln zł) oraz na budynki i budowle (9556,7 mln zł), których wartość wzrosła w skali roku odpowiednio o: 35,4% i 34,6%. Odnotowano natomiast spadek nakładów na środki transportu (o 2,5%), które wyniosły 1766,7 mln zł.

Struktura nakładów inwestycyjnych^a według rodzajów
(ceny bieżące)

a Według siedziby inwestora.

W przedsiębiorstwach mających siedzibę na terenie województwa śląskiego źródłami finansowania inwestycji w 2016 r. były przede wszystkim środki własne inwestorów – 82,5% (w 2015 r. 72,9%). Kredyty i pożyczki krajowe stanowiły 8,0% inwestycji (przed rokiem 11,5%), a środki pochodzące bezpośrednio z zagranicy oraz środki budżetowe po 0,9% (przed rokiem odpowiednio 2,1% i 2,3%).

ŚRODKI TRWAŁE

Środki trwałe w gospodarce narodowej

Według stanu w dniu 31 XII 2016 r. w województwie śląskim wartość brutto środków trwałych **według siedziby jednostki lokalnej** (w bieżących cenach ewidencyjnych) wyniosła 426376,3 mln zł (11,6% wartości brutto środków trwałych w kraju) i w porównaniu z końcem 2015 r. wzrosła o 2,1%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca ich wartość ukształtowała się na poziomie 93,5 tys. zł (przed rokiem – 91,3 tys. zł).

Tabl. 3. Środki trwałe w gospodarce narodowej według wybranych sekcji PKD^a
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2015	2016	
	w mln zł		2015=100
O g ó ł e m	417408,3	426376,3	102,1
w tym:			
Górnictwo i wydobywanie	38113,8	30026,2	78,8
Przetwórstwo przemysłowe	94297,5	100582,9	106,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	37288,6	38975,4	104,5
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	23226,8	24083,4	103,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	20322,8	22058,3	108,5
Transport i gospodarka magazynowa	54820,5	56328,4	102,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	68447,3	72922,1	106,5

a Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

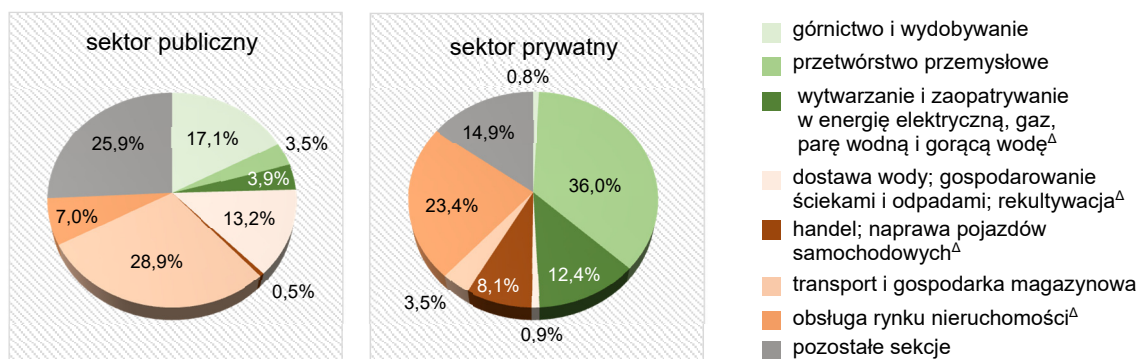
W odniesieniu do końca 2015 r. najwyższy wzrost wartości brutto środków trwałych odnotowano w sekcjach: administrowanie i działalność wspierająca (o 11,0%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 8,7%) oraz handel i naprawa pojazdów samochodowych (o 8,5%). Największy spadek wartości brutto środków trwałych zaobserwowano w sekcjach górnictwo i wydobywanie (o 21,2%) oraz informacja i komunikacja (o 16,3%).

Na koniec 2016 r. największą część majątku trwałego dysponowały podmioty z sekcji: przetwórstwo przemysłowe – 23,6% (22,6% przed rokiem), obsługa rynku nieruchomości – 17,1% (16,4% przed rokiem), transport i gospodarka magazynowa – 13,2% (13,1% przed rokiem).

Z ogólnej wartości brutto środków trwałych według stanu w dniu 31 XII 2016 r. na sektor publiczny przypadało 163226,3 mln zł (38,3%), a na sektor prywatny – 263150,0 mln zł (61,7%).

Struktura wartości brutto środków trwałych w gospodarce narodowej według sektorów własności i sekcji PKD^a w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

a Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

Środki trwałe w przedsiębiorstwach

Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach **według siedziby jednostki lokalnej** (w bieżących cenach ewidencyjnych) w końcu 2016 r. wyniosła 254386,0 mln zł i była wyższa niż w końcu 2015 r. o 0,9%. Na sektor prywatny przypadało 70,4% majątku trwałego (przed rokiem – 67,9%). W porównaniu z danymi z 31 XII 2015 r. wartość brutto środków trwałych w sektorze prywatnym wzrosła o 4,7%, natomiast w sektorze publicznym spadła o 7,2%.

Tabl. 4. **Środki trwałe w przedsiębiorstwach według wybranych sekcji PKD^a**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2015	2016	
	w mln zł		2015=100
O g ó ł e m	252226,1	254386,0	100,9
w tym:			
Górnictwo i wydobywanie	37832,8	29715,1	78,5
Przetwórstwo przemysłowe	91224,8	97449,2	106,8
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	34275,0	36589,8	106,8
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	16407,7	17083,8	104,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	14227,7	15657,7	110,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	14281,6	15305,1	107,2

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

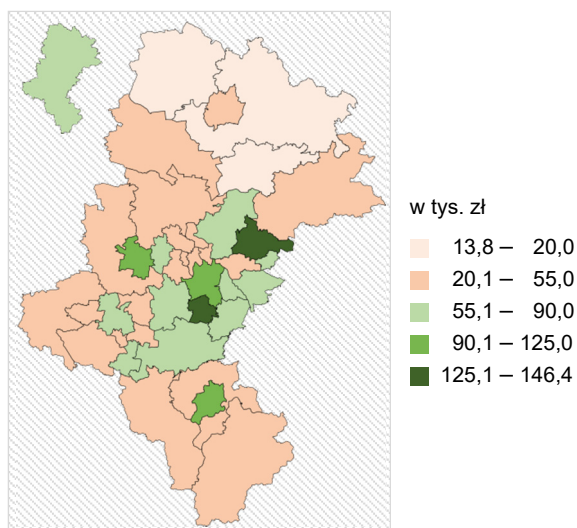
W relacji do końca 2015 r. najwyższy wzrost wartości brutto środków trwałych odnotowano w sekcjach: działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (o 12,0%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 10,6%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 10,1%), natomiast największy spadek w sekcji górnictwo i wydobywanie (o 21,5%).

W końcu 2016 r. największy udział w wartości brutto środków trwałych miały przedsiębiorstwa należące do sekcji: przetwórstwo przemysłowe – 38,3% (36,2% przed rokiem), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 14,4% (13,6%) oraz górnictwo i wydobywanie – 11,7% (15,0%).

Wartość brutto środków trwałych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w końcu 2016 r. wyniosła 55,8 tys. zł (55,2 tys. zł przed rokiem). Najwyższą jej wartość odnotowano w miastach na prawach powiatu: Dąbrowa Górnicza (146,4 tys. zł), Tychy (134,9 tys. zł), Gliwice (121,5 tys. zł) oraz Katowice (115,6 tys. zł), natomiast najniższą w powiatach: kłobuckim (13,8 tys. zł), myszkowskim (16,5 tys. zł) i częstochowskim (16,7 tys. zł).

Wartość brutto środków trwałych^a w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca według powiatów w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

^a Według siedziby jednostki lokalnej.

Według siedziby przedsiębiorstwa wartość brutto środków trwałych w końcu 2016 r. wyniosła 232074,0 mln zł i wzrosła w skali roku o 0,8%. W strukturze środków trwałych według grup dominowały maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (49,5%) oraz budynki i budowle (45,0%). Ich udział w sekcjach o największym odsetku majątku trwałego ogółem w przedsiębiorstwach (powyżej 5,0%) przedstawia poniższe zestawienie:

	Budynki i budowle	Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia
Górnictwo i wydobywanie	53,9%	44,4%
Przetwórstwo przemysłowe	29,7%	67,9%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	37,6%	62,0%
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	80,4%	15,3%
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	50,6%	36,2%
Obsługa rynku nieruchomości	95,1%	4,4%

Według stanu w dniu 31 XII 2016 r. stopień zużycia środków trwałych w przedsiębiorstwach wyniósł 51,7% (przed rokiem – 53,3%), w tym:

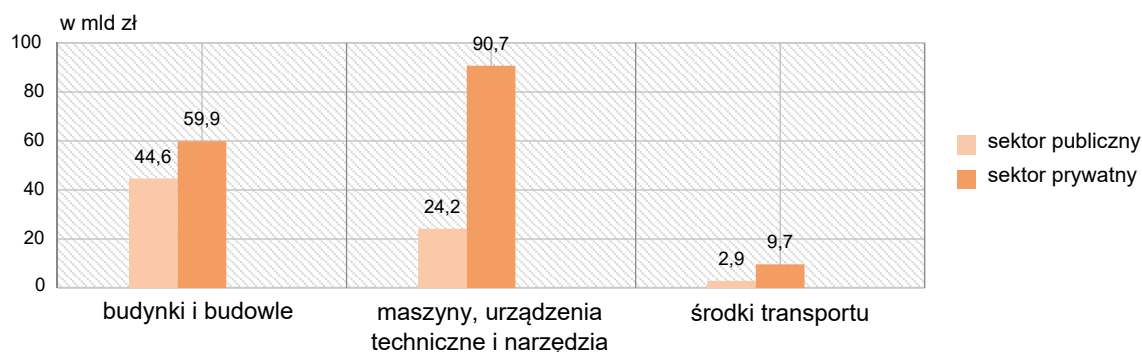
- budynków i budowli – 37,5%,
- maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi – 64,0%,
- środków transportu – 57,0%.

W sekcjach o największym udziale w wartości brutto środków trwałych (5,0% i więcej) stopień zużycia majątku trwałego w końcu 2016 r. kształtował się następująco:

- górnictwo i wydobywanie – 48,1%,
- przetwórstwo przemysłowe – 56,3%,
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 56,5%,
- dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja – 46,7%,
- handel; naprawa pojazdów samochodowych – 44,0%,
- obsługa rynku nieruchomości – 42,1%.

Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach^a według sektorów własności i wybranych grup w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

a Według siedziby przedsiębiorstwa.

Opracowanie: Jan FRYC, Michał PRZYBYŁA

Opracowanie graficzne i wersja elektroniczna: Iwona WIĘCEK

Śląski Ośrodek Badań Regionalnych

Katowice, grudzień 2017 r.